

Regelbunden tillsyn i Gullstensskolan 7–9

Grundskola årskurserna 7–9

Obligatorisk särskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Gullspångs kommun och besökt Gullstensskolan den 4 och 5 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 28 augusti 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Gullstensskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Gullstensskolan skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Gullstensskolan 7–9

Gullstensskolan 7–9	Antal elever
Grundskola åk 7–9	188
Obligatorisk särskola	4

Källa: Skolans rektor

Gullstensskolan ligger mitt i samhället Gullspång. Skolan består av två byggnader från 50- och 60-talen. I den ena byggnaden går elever i förskoleklass och elever i årskurserna 1–6 (kallad yngredelen) och i den andra går elever i årskurserna 7–9 (kallad äldredelen). Äldredelen har även obligatorisk särskola med elever i grundsärskola och träningsskola samt elever på gymnasiesärskolans individuella program. Äldredelen samt särskoleverksamheterna leds av en rektor. Särskolan utgör ett arbetslag och lärarna som undervisar i årskurserna 7–9 utgör ett arbetslag. Till skolan finns kopplat ett resursteam bestående av specialpedagoger, kuratorer och skolsköterskor. Teamet betjänar samtliga skolor i kommunen och skolans rektor är teamets chef.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9

	Gullstensskolan 7–9					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	208,6	206,1	210,5	211,0	201,7	201,7	202,0	209,3
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	79,2	76,0	80,2	85,7	72,5	72,5	76,2	76,6
Andel (%) behöriga till nationellt program	95,3	88,0	90,1	93,5	85,3	85,3	90,0	88,9

Källa: Skolverkets skoldatablad, 2009-02-09

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Tabell 3: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 9

	Gullspångs kommun					Samtliga skolor i kommunen ⁴	Kommungrupp ⁵	Riket ⁶
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Andel (%) elever som uppnått minst Godkänt i:								
Engelska	.	93	95	96	95	95	95	95
Matematik	97	85	100	81	71	71	80	83
Svenska	.	91	97	96	96	96	96	97
Svenska som andraspråk	.	.	33	.	.	.	89	84

Källa: Skolverkets statistikdatabas SIRIS, 2009-02-09

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Gullstenskolan har under de senaste fem åren uppvisat resultat som är i nivå med eller över kommungruppen avseende genomsnittligt meritvärde. Andelen som nått målen i samtliga ämnen samt andel elever behöriga till nationellt program har i stort sett legat i nivå med riksgenomsnittet. Flickornas genomsnittliga meritvärde är i likhet med övriga riket högre än pojkarnas. När det gäller andel elever behöriga till nationellt program samt andel elever som nått målen i alla ämnen uppvisar flickorna ett lägre resultat i förhållande till kommungrupp och riket i övrigt. Tabell 3 visar att resultatet vid det nationella ämnesprovet i matematik, låg under riksgenomsnittet år 2008. Andelen elever som fick ett högre slutbetyg i årskurs 9 i matematik jämfört med provbetyget uppgick enligt Skolverkets statistik till 32 procent. Skolan redovisar eller utvärderar inte kunskapsresultaten i samtliga ämnen. Kunskapsresultaten i den obligatoriska särskolan och gymnasiesärskolan redovisas inte heller.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utvärdera sina resultat för att vidta sådana åtgärder att fler elever kan nå målen för utbildningen. Vad gäller måluppfyllelse i den obligatoriska särskolan och gymnasiesärskolan kan ingen

⁴ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen⁵ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen⁶ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

bedömning göras eftersom inga resultat redovisas för dessa verksamheter.
--

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Vid utvecklingssamtalet ska läraren enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen och enligt 7 kap. 1 § särskoleförordningen i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne (eller ämnesområde, särskolan) som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt ut-

vecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Den individuella utvecklingsplanen kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Vid intervjuerna uppger eleverna att individuella utvecklingsplaner upprättas och att de vet vilka mål de har. Vidare framkommer att den individuella utvecklingsplanen inte verkar ha en framträdande plats i den dagliga verksamheten. Vid intervju med lärare uppger man att det läggs ett stort ansvar på eleven att hålla de individuella målen i utvecklingsplanen levande.

Skolinspektionen har granskat ett urval av individuella utvecklingsplaner upprättade vid skolan och konstaterar att det är stora kvalitetsskillnader i dessa. Få av de mål som finns angivna i dessa, kan relateras till i vilken utsträckning eleverna når nationella mål, utan beskriver hur elevernas beteende bör ändras, som att komma i tid och göra läxor. I de utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit del av framkommer även att det i huvudsak är elevens och hemmets ansvar att nå målen. Skolans ansvar framkommer i mycket liten grad. Skolan lämnar även skriftliga omdömen inför utvecklingssamtalet i varje ämne eleven får undervisning i. Omdömena varierar i kvalitet, vissa ämnen beskriver vilka mål eleverna nått och andra berättar vilket betyg eleven har i ämnet.

Vid intervju med lärarna på särskolan framkommer att det inom särskolan råder osäkerhet kring individuella utvecklingsplaner, både vad gäller deras syfte, innehåll och deras användning. Skolinspektionen har granskat ett urval av individuella utvecklingsplaner upprättade vid särskolan och konstaterar att få av de mål som finns angivna i dessa kan relateras till i vilken utsträckning eleverna når målen i varje ämne eller ämnesområde som eleven får undervisning i, utan är mer socialt orienterade. I de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av beskrivs konkret vad skolan ska göra, vilket ansvar skolan har för att eleven ska utvecklas i riktning mot läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. Det ges inga omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne eller ämnesområde som eleven får undervisning i.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna inte uppfyller kraven i bestämmelserna.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X

Motivering
Enligt 7 kap. 10 § grundskoleförordningen ska ämnesprov i svenska, engelska och matematik användas i slutet av årskurs 9 för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning. Skolverkets statistik för resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 9 visar att det är påfallande stor diskrepans mellan de nationella ämnesproven och faktiskt satta betyg i årskurs 9. På det nationella ämnesprovet 2008 klarade inte 29 procent av eleverna i årskurs 9 nivån för godkänt i matematik. Trots det saknade endast 6 procent av eleverna slutbetyg i ämnet. Lärarna förklarar detta med att stödundervisning sattes in och att många av eleverna låg i närheten av ett godkänt betyg på ämnesprovet. I ämnet engelska är förhållandet omvänt. På det nationella ämnesprovet i engelska klarade inte 5 procent av eleverna nivån för godkänt, 13 procent av eleverna fick ändå inte slutbetyg i engelska. I intervjun med lärarna framkommer att de inte känt till att så varit fallet och kan inte heller ge någon förklaring till varför elever som klarat ämnesprovet i engelska inte sedan fått slutbetyg i ämnet. Skolinspektionen bedömer att lärarna inte i tillräckligt hög grad använder de nationella ämnesproven som stöd för betygssättning.

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.3.3 Betyg sätts, intyg och studieomdömen utfärdas samt betygskatalog förs enligt förordningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § och 3 § särskoleförordningen ska eleverna efter avslutad skolgång få intyg om den utbildning eleverna gått igenom. Om en elevs vårdnadshavare begär det, ska intyget kompletteras med ett allmänt studieomdöme. Studieomdömet ska avse elevens möjlighet att bedriva studier. Om en elev i grundsärskolan eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i slutet av varje termin i årskurs 8 och i slutet av höstterminen i årskurs 9 samt i förekommande fall i slutet av höstterminen i årskurs 10 i ämnen som inte har avslutats, och när ett ämne har avslutats. Gullstensskolans särskola utfärdar intyg efter avslutad skolgång. I intervju med lärarna och rektorn framkom att betyg sätts efter avslutad skolgång om vårdnadshavarna begär det. Det är osäkert om information ges om betygssättning i årskurs 8. Lärarna är inte heller medvetna om att studieomdömen ska utfärdas om vårdnadshavarna begär det. Enligt lärarna har inga studieomdömen utfärdats på särskolan och de är osäkra på om vårdnadshavarna informerats om möjligheten. Skolinspektionen bedömer att särskolan måste säkerställa att elevernas vårdnadshavare får information om rätten att erhålla betyg och studieomdömen.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och eleverna i den obligatoriska särskolan utvecklar sitt eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) avsnitt 1 ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. I intervju med eleverna framkommer att det finns lärare som informerar om målen för utbildningen och ger eleverna inflytande på arbetsformer, redovisningar och ämnesstoff. Det framkommer vid såväl elevintervjuer som lärarintervjuer att det är upp till varje lärare att ge eleverna inflytande över undervisningen. Eleverna berättar att de i vissa ämnen bara får uppnåendemålen i början av terminen och att de inte tillfrågas om undervisningens planering. I den kvalitetsredovisning Skolinspektionen tagit del av redovisas en enkät kring medbestämmande som skolan gjort med eleverna. 32 procent av pojkarna och 21 procent av flickorna uppger att de sällan får vara med och bestämma om vad de ska arbeta med under skolveckan. Skolan redovisar som åtgärd för detta att eleverna ska informeras om läroplaner och kursplaner för att de bättre ska förstå vad de kan vara med och påverka. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver förbättra systematiken kring hur eleverna ska få kunskap om målen för utbildningen och ge dem ett reellt inflytande på undervisningens utformning.

10 (23)

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former och eleverna i den obligatoriska särskolan ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas och till att påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt Lpo 94 avsnitt 2. 2 ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Enligt Lpo 94 avsnitt 2.5 ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. På Gullstensskolan finns en rektor som ansvarar för förskoleklassen och årskurserna 1–6 (yngredelen) samt en rektor som ansvarar för årskurserna 7–9 och särskolan (äldredelen). Vid intervjuer med rektorerna framkommer att samarbetet mellan de båda skolverksamheterna är begränsat. Rektorn för äldredelen uttrycker att trots den geografiska närheten är det ett stort avstånd mellan skolorna. Det finns utvecklingsgrupper för förskoleklassen och årskurs 1–9 i kommunen där alla lärare deltar och man träffas regelbundet. Något strukturerat samarbete mellan yngredelen och äldredelen på Gullstensskolan förekommer inte. Det finns inte heller på grundskolan någon organiserad eller kontinuerlig uppföljning, exempelvis vad gäller kunskapsuppföljning, för de elever som övergår från yngredelen till äldredelen på Gullstensskolan. Överlämning förekommer mellan årskurs 6 och årskurs 7. Vid intervju med lärare för särskolan uppger de att deras verksamhet lätt glöms bort vid genomförande av gemensamma aktiviteter på skolan som skulle kunna

vara lämpliga för särskolans elever att delta i.

Skolinspektionen bedömer att samverkan mellan skolans verksamheter behöver utvecklas (jfr. avsnitt 1.4.4 i skolrapport Gullstensskolan yngre).

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund för fortsatt skolgång.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Förskoleklass	Ej relevant	Ej relevant

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt 5 kap. 2 § grundskoleförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Enligt rektorn får inte elever som behöver studiehandledning på modersmålet detta. Rektorn menar att det är svårt att hitta lärare till så små tjänster och att samarbete upprättats med närliggande kommun för att hitta lärare i såväl mo-

12 (23)

dersmålsundervisning som för studiehandledning.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte anordnar studiehandledning på modersmålet för elever som behöver det.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen, enligt 5 kap. 1 § särskoleförordningen och enligt 8 kap. 1 a § gymnasiesärskoleförordningen ska rektorn om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Enligt lärarna och rektorn upprättas på grundskolan åtgärdsprogram om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av visar inte hur undervisningen ska anpassas efter elevens förmåga. De mål som formuleras relateras till att eleven ska nå målen i ämnet utan att delmål ställs upp. Elevens starka sidor och kunskaper framgår inte i programmen. Det stöd som sätts in hänvisas till undervisning hos speciallärare och ansvar läggs ofta på hemmet som ska stödja i läxläsning. Hur utvärdering ska ske är vagt formulerat och skrivs som att utvärderingen ska ske kontinuerligt. Vilka som ska delta eller vem som ska ansvara för utvärderingen framkommer inte.

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som upprättas i grundskolan inte uppfyller författningarnas krav.

Enligt lärarna i särskolan upprättas inte åtgärdsprogram om eleverna är i behov av särskilt stöd. Samtal kring detta har förekommit på skolan och lärarna uppfattar att de inte fått ledning i hur de ska göra då särskolan uppfattats som en särskild stödåtgärd i sig.

Skolinspektionen konstaterar att den obligatoriska särskolan och gymnasiesärskolan inte upprättar åtgärdsprogram för elever som är i behov av särskilda stödåtgärder.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari 2009 finns bestämmelserna i stället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsynen av diskrimineringslagen. Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Barnen eller eleverna vid en verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Gullstensskolan har en likabehandlingsplan som omfattar äldredelen samt sarskolan. De olika verksamheterna urskiljs inte i planen. I planen finns en trivselenkät som genomförs en gång per läsår med eleverna. Resultatet på enkäten redovisas inte i planen. Skolan saknar således en plan mot kränkande behandling som utgår från en aktuell kartläggning av skolans olika verksamheter, samt med utgångspunkt från denna kartläggning beskriver vilka åtgärder som planeras för det kommande läsåret. I intervjun med eleverna framkommer att de hört talas om planen och att lärarna har gått igenom den men de känner inte till innehållet i planen och kan inte beskriva att de varit med vid upprättande eller utvärdering av planen. Gullspångs kommun har inte överlämnat åt rektorerna i kommunen att upprätta likabehandlingsplaner. Avsaknaden av likabehandlingsplaner eller bristande sådana bedöms därför inte i de enskilda skol- eller verksamhetsrapporterna utan en samlad bedömning sker i den övergripande kommunrapporten.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt 2 kap. 19 § grundskoleförordningen anges i timplanen ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen och ska till innehåll och inriktning vara förenlig med målen i de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val.

Enligt 2 kap. 9 § grundskoleförordningen ska om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, eleven få sin undervisning i detta språk som ett ämne (modersmålsundervisning), om eleven har grundläggande kunskaper i språket och eleven önskar få sådan undervisning. Enligt 2 kap. 13 § grundskoleförordningen är en kommun skyldig att ordna modersmålsundervisning i ett språk endast om det finns en lämplig lärare. En kommun är skyldig att anordna sådan undervisning om minst fem elever önskar undervisning i språket. När det gäller samiska, tornedalsfinska eller romska elever är kommunen skyldig att anordna modersmålsundervisning även om antalet elever är mindre än fem.

Skolan erbjuder elevens val. Det framkommer i kvalitetsredovisningen att elevens val organiserats som stödundervisning för elever som behövt det. Detta bekräftas även av lärarna vid intervjun.

Enligt rektorn erbjuder inte skolan elever som har rätt till modersmålsundervisning detta. Skolan har relativt många elever som har rätt till detta. Rektorn menar att det varit svårt att hitta lärare, men har nu påbörjat ett samarbete med en närliggande kommun för att hitta lärare.

Skolinspektionen konstaterar att skolan inte erbjuder elevens val i enlighet med bestämmelserna. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver öka sina ansträngningar med att hitta lämpliga lärare i modersmålsundervisning.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	Ej relevant	Ej relevant

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.6 Barn och ungdomar tas emot i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.1.7 Elever som i den obligatoriska särskolan har slutfört årskurs 9 kan få fortsatt utbildning i årskurs 10.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.1.8 Elever mottagna i särskolan och som får sin undervisning i grundskolan följer särskolans kursplaner.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	Ej relevant	Ej relevant

3.2 Personalens utbildning**Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt Lpo 94 2.6 Rektors ansvar har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har därvid ett särskilt ansvar bl.a. för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Enligt 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) avsnitt 2.6 Rektors ansvar, har rektorn ansvar för skolans resultat och därvid, inom givna ramar ett särskilt ansvar för att varje elev i dialog med skolan gör upp en individuell studieplan och reviderar den vid olika tillfällen under utbildningen. Vid intervju med rektorn framkommer att rektorn har varit rektor för särskolan i ett år. Vid intervju med lärare i särskolan uppger de att rektorn inte har förtrogenhet med verksamheten. Lärarna uppger att inga resultat för särskolan redovisas och inte heller efterfrågas av rektorn. Särskolan saknar även en lokal arbetsplan och det råder stor osäkerhet i verksamheten kring individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram. Eleverna på gymnasiesärskolans individuella

program är integrerade med eleverna i den obligatoriska särskolan. Rektorn kan inte visa hur elevernas garanterade timmar är fördelade i verksamhetsträningen då inga individuella studieplaner upprättas för eleverna i gymnasiesärskolan.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte är förtrogen med verksamheten i särskolan. Vidare konstaterar Skolinspektionen att rektorn inte upprättat en lokal arbetsplan för särskolan i enlighet med författningarna. Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver ges förutsättningar att bättre utöva sitt ansvar som pedagogisk ledare för verksamheterna.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt 5 kap. 4 § grundskoleförordningen ska särskilt stöd ges till elever med behov av specialpedagogiska insatser. Sådant stöd ska i första hand ske inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Om det finns särskilda skäl, får sådant stöd i stället ges i särskild undervisningsgrupp. Styrelsen ska efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare besluta i fråga om elevens placering i en särskild undervisningsgrupp. Styrelsens beslut får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Enligt 5 kap. 10 § grundskoleförordningen får styrelsen, om en elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar, efter att ha hört elevvårdskonferensen besluta om anpassad studiegång för eleven.

Enligt rektorn finns elever som är placerade i en särskild undervisningsgrupp på skolan. Rektorn är medveten om att de beslut som tagits inte är i sin ordning och att överklagandehänvisning saknas. Beslutet är enligt Gullspångs kommuns delegationsordning delegerat till rektorn både för placering i särskild undervisningsgrupp och för beslut om anpassad studiegång. Rektorn uppger även att det på skolan finns elever som har anpassad studiegång, men att besluten inte varit i sin ordning. Skolinspektionen har inte tagit del av några beslut som tagits gällande anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte fattar beslut i enlighet med bestämmelserna gällande placering av elever i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.4 Rektorn i särskolan fattar beslut om avvikelser från särskolans timplan, som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	Ej relevant	Ej relevant
Obligatorisk särskola	Ej relevant	Ej relevant

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra målfyllnaden.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt provas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder provas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. Enligt avsnitt 2.8 i Lpo 94 har rektorn det övergripande

ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Vid intervju med rektorn framkommer att mycket av skolans kvalitetsarbete sker muntligt. Ämneskonferenser äger rum varje vecka medan utvärdering normalt sett sker i slutet av läsåret från respektive ämneslag på skolan. Skolan saknar ett systematiskt kartläggnings- och analysarbete avseende skolans förutsättningar. Därmed saknar skolan en tydlig koppling mellan förutsättningarna och det arbete som ska genomföras i verksamheten. Skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen sammanställs och utvärderas inte.

Vid intervju med lärare på särskolan uppges i likhet med grundskolan att mycket av särskolans kvalitetsarbete sker muntligt. Det kvalitetsarbete som i huvudsak bedrivs inom särskolan bygger på individuella lösningar utifrån elevernas behov. Resultaten sammanställs inte och inga systematiska utvärderingar av undervisning och metoder sker.

Skolinspektionen bedömer att grundskolan och särskolan måste utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska bl.a. varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet och varje kommunalt bedrivet fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Enligt 2 § samma förordning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkli-

gats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Vidare ska enligt 4 § samma förordning elever, lärare och övrig personal medverka i utarbetandet av och elevernas föräldrar ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Skolan upprättar en kvalitetsredovisning för årskurserna 7–9, särskola, fritidsgård samt den kommunala musikskolan. Kvalitetsredovisningen utgår till stora delar från de mål som fastslagits i Gullspångs kommuns skolplan. Innevarande år ska enligt skolplanen det hälsofrämjande arbetet fokuseras i planen och resultaten kring detta. I skolans kvalitetsredovisning redovisas enbart kunskapsresultat i engelska, matematik och svenska. Det innebär att kvalitetsredovisningen inte blir ett redskap för att analysera olikheter och eventuellt vidta riktade åtgärder över skolan som helhet. Vidare finns brister avseende analys över resultaten. Redovisningen brister även i de åtgärder man avser att vidta då en del av dessa mer har karaktären av mål än åtgärd till sin utformning. I kvalitetsredovisningen relateras till likabehandlingsplanen genom en beskrivning av vilka åtgärder man har vidtagit i syfte att lösa uppkomna problem. Det saknas en uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen i kvalitetsredovisningen. Endast skolans lärare har deltagit i utarbetandet av kvalitetsredovisningen. Vid intervju med lärare på särskolan framkommer att de inte deltagit i utformningen av kvalitetsredovisningen. De känner inte heller till kvalitetsredovisningen. Inga resultat redovisas på den obligatoriska särskolan eller i gymnasiesärskolan. Det skrivs endast en uppräkningslista av vad man gjort under året. De lärare inspektörerna samtalat med beskriver att kvalitetsredovisningen är föga känd för dem och att den inte används som underlag för kvalitetsarbetet.

Det framgår inte heller om eleverna och deras vårdnadshavare har getts möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav.

Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-04-16 Göteborg

Kristina Svensson

Bosse Jersenius

Magnus Jonasson